

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 34/2001 vp

Hallituksen esitys veroäyrin käsitteestä luopumisesta aiheutuviksi muutoksiksi verolainsäädäntöön

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 23 päivänä lokakuuta 2001 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen veroäyrin käsitteestä luopumisesta aiheutuviksi muutoksiksi verolainsäädäntöön (HE 182/2001 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Matti Halén, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Ilkka Karjalainen, Verohallitus
- erityisasiantuntija Tarja Tarkiainen, Suomen Kuntaliitto.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallitus ja Suomen ortodoksinen kirkollishallitus ovat antaneet asiasta kirjalliset lausuntonsa.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi muuhun verolainsäädäntöön muutokset, jotka aiheutuvat siitä, että veroäyrin käsitteestä luovutaan tuloveroissa vuoden 2002 alusta euron käyttöönoton edellyttämien muutosten yhteydessä. Verontilitykslaissa määriteltäisiin uudet käsitteet, joita käytetään verontilityslain perusteella tehtävissä veronsaajien tilityksissä ja kuntien välisten sekä seurakuntien välisten rahoitussuhteiden tarkastelussa. Lisäksi verontilityslakiin ehdotetaan tehtäväksi muutos, jonka perusteella kunnille ja seurakunnille voitaisiin toimittaa yhteisöveron

jako-osuuslaskennassa käytetyt kuntakohtaiset yhteisöjen verotiedot.

Verotusmenettelystä annetun lain tuloveroprosentin ilmoittamista koskevaan säännökseen ja verohallintolain säännökseen verotuskustannuksista ja niiden jakautumisesta tehtäisiin muuttuneesta tuloverolainsäädännöstä johtuvat lakitekniset muutokset. Ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annettuun lakiin ja kiinteistöverolakiin sisältyvät viittaukset veroäyrin käsitteeseen korvattaisiin muulla ilmaisulla.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 2002 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

Veroäyrin käsitteestä luopuminen on euron käyttöönotosta johtuva teknisluonteinen lainsäädäntötoimi. Veroäyrin sijaan on luotava uudet käsitteet, joiden avulla verontilityslain perusteella tehtävät veronsaajien tilitykset voidaan suorittaa sekä kuntien ja seurakuntien välisiä rahoitussuhteita voidaan tarkastella.

Hallituksen esitys liittyy läheisesti maamme evankelis-luterilaista ja ortodoksista kirkkoa koskevaan lainsäädäntöuudistukseen. Siinä omaksuttaisiin kirkolliseen lainsäädäntöön veroäyrin sijaan samat korvaavat käsitteet, jotka nyt on esitetty käyttöön otettaviksi myös verolainsäädännössä.

Eduskunta on hyväksynyt kirkkolakeihin esitetty muutokset muuttamattomina 20.11.2001.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa ja saaduissa kirjallisissa lausunnoissa ei ole esitetty huomautuksia hallituksen esitykseen tältä osin.

Suomen Kuntaliitto katsoo, etteivät verotuskustannusten jako tai siihen liittyvä ns. kattosäännön kumoaminen ole vain lakitekniisiä muutoksia. Sen mielestä näistä kysymyksistä tulisi säätää erikseen.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa kävi ilmi, ettei kustannusten uudennaisella jaolla, jossa jakoperusteissa otetaan huomioon myös yhteisövero, ole käytännössä suuria markkamää-

räisiä vaikutuksia yksittäiselle kunnalle. Muutos merkitsee käytännössä sitä, että paljon yhteisötuloja saavien kuntien osuus verotuskustannuksista nousee hieman ja muiden laskee vastaavasti. Muutos kääntyy siis vähäisessä määrin taloudellisesti heikoimpien kuntien eduksi. Asiantuntijoiden arvion mukaan kattosääntö eli valtion vastuu ylisuuresta kustannusosuudesta, ei tulle tämän vuoksi enää sovellettavaksi. Säännöksen käyttöala on ollut valiokunnan saaman selvityksen mukaan muutoinkin vähäinen: viimeksi suoritettussa kustannustenjaossa sitä sovellettiin poikkeuksellisesti neljään kuntaan, mutta sitä edeltävinä kymmenenä vuonna ei yhtään kertaa.

Valiokunta katsoo saamansa selvityksen perusteella, että esitys, joka vaatii lakitekniset muutokset myös niihin säännöksiin, jotka koskevat verotuskustannusten jakoa, voidaan hyväksyä myös sisällöllisesti uudistettuna esityksen mukaisesti. Valiokunta yhtyy myös näkemykseen kattosäännön tosiasiallisesta tarpeettomuudesta ja puoltaa esityksen hyväksymistä tältäkin osin.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Maria Kaisa Aula /kesk		Tuija Nurmi /kok
vpj.	Kari Rajamäki /sd (osittain)		Ola Rosendahl /r
jäs.	Olavi Ala-Nissilä /kesk		Sakari Smeds /kd
	Pirjo-Riitta Antvuori /kok		Kari Uotila /vas
	Timo Ihamäki /kok (osittain)		Jukka Vihriälä /kesk
	Seppo Kääriäinen /kesk	vjäs.	Liisa Hyssälä /kesk
	Reijo Laitinen /sd		Ulla Juurola /sd
	Markku Laukkanen /kesk		Kari Kantalainen /kok
	Hanna Markkula-Kivisilta /kok		Iivo Polvi /vas.

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.